

ALp2409

Pasaulio lietuvių I Kongreso
spaudos parodos eksp. eilės Nr. _____

Brazilijos Lietuviai

Nr 8 São Paulo, 1927 m. rugsėjo 24 d. Nr. 8

TURINYS

1. Gesykime aistras	4. Atsisaukimas iš jaunimą
2. Gerb skėitytojams	5. Ivairianybes
3. Iš Brazilijos lietuvių gyvenimo	6. Skelbimai

BANCO BRAZILEIRO ALEMA

rua 15 de Novembro Nr. 42-44

OOOOOOO\$ OOO pagrindinio kapitalo.

Būstinė RIO de JANEIRO

Skyriai; S. Paulo, Santos, Porto Alegre, Bahia, Recife. Bankas persiūnčia i Lietuvą pinigų išmokėdama jų doleriais ir atlieka visas kitas bankines operacijas. Nuošimčius už įdėlius bėgamonjon sąskaiton moka; už 30 dienų įdėlių - 4nuoš. į met. už 60 d. - 5nuoš. už 90 d. - 6nuoš. Pastoviam laikui; 3 mėn. - 4nuoš. 6 mėn. - 5nuoš. 9-12 mėn. - 6nuoš.

SENIAUSIOJI ŠOFERIU MOKYKLA

Antiga auto escola do Brazil

Prima mokinius. Praktinis ir teoretinis mokymas visokių firmų automobiliais, o specialiai „CHEVROLETU“

Mathews Naste

Telef. BRAZ, N. 16

RUA GOMES GARDIM, N. 31
SÃO PAULO.

Parkas Paulistano

Zemės statymuisi namų São Miguel (Penoj) susisiekimas automobiliais ir geležkelio (15 min. nuo stoties) mėn. keliones kaina 5 \$

Lotes kainuoja nuo 100 1500 \$.
Menesiui po 15 — 22 \$ Ateitj imatoma pravesti susisiekima, vandentraukij bondes linija ir geležkejl.

Kreiptis Rua S. Bento Nr 80,

Brazilijos LIETUVIS

LITHUANIO NO BRAZIL

Redactor---Gerente: J. STANKAITIS
Leidžia: Draugija „Ausra“
Adresas: S. PAULO, rua Visconde da Laguna
(Mooca, bondės: 8, 10 ir kit.)
albamiosios valandos nuo 18. .20 val. kasdien

PROGRESYVĖS MINTIES
SAVAITRASTIS

PRENUMRATOS KAINA:
BRAZILIJOS: Metams---19 \$, 1 mėn. 2 \$. Atskiro
Nr. kaina 300 Rs. Užsieny---dvgubai.
L aikrastis skolon nesiunčiamas. Platintojams geras
pelnas.

I METAI

São Paulo, Šeštadienis, 1927 m. Rugsėjo 24 d.

Nr. 8

Gesinkime aistras

AISTRA — nelaimių nešėja žmogaus gyvenime.

Aistra užmuša protą, nuodija žmogaus sielą, ardo draugų ir šeimynų santykius, pralieja ne kartai kraujo ūpelius, žmones padaro dideliais nusidėjėliais, dargi žmogžudžiais.

Aistra vaduodamasis žmogus neatsigins priešų, netik neapgins, bet net skaudžiai pakenks teisybei. Ir nėra pasauly žmogaus, šeimos, draugijos, net valstybės, kurie aistros keliu būtų laimės pasiekę.

Aistra lygiai yra kenksminga ir visuomeniniam bendradarbiavimui, kur net šaltu protu bevaduojant tenka sunkių tarpusavio nesupratimų ir kryžių pergyventi.

Prie ko veda visuomenė aistra, ir kokias neša pasekmes, mes aiškiai matome iš Lietuvos visuomenės politinio bendradarbiavimo. Ir kai pamanai apie galutinas Lietuvos visuomenės aistringumo išdavas — šiurpas supurto ir nenoris tų išdavų susilaukti.

Bet šiandien pas mus kiti rūpesniai, čia pat S. Paulo kolonijoj. Rūpesniai labai svarbūs, rimti, o delko? Gi vėl deltos pačios aistros. Dalykas tame, kad mes įkaitusios Lietuvoje aistros nenuskandinome Atlanto vandenynę, nepalaidojome mėlynose jo bangose, bet atsivežėm su savim ta nelemtą aistros bagažą ir stengiamės šioje mūsų vargų ir sielvartų, sunkių ir skandžių gyvenimo realybės kryželių šalyje ją vėl atgavinti. Vėl pragariškais aistros nuodais ruošiamės maitinti

ti mūsų silpnųjų visuomeninį gyvenimą. Dar vos viena-kita mūsų organizacinio pavasarėlio žibuklė praskleidė jaunučių žiedų lapelius, jau reiškiasi politinės, asmeniniai-egoistinės, kartais net organizacijos gerovės skraiste pridengtos aistros. Ir šiandien jaunučiai organizacijos žiedai jau skaudžiai junta aistrų išdavas.

Tuo pačiu tenka konstatuoti, kad mūsų visuomeninis gyvenimas išėjo į platų aistros vieškelį, kuris veda pražūtin; silpnutės vienybės pilies sienos juda ir grėšia griūvėsiais pavirsti. O juodas vargas tiesia galingus sparnus, kad apkabinti visus ir pelėdų bei apuokų dainomis lydymas nusinešti mus į neišlipamą gelmę.

Tad kuopkime krūvon visą rimtį, sveika protą. Tepalieką paskutiniai įvykiai liūdnu aistrų kovos epilogu ir vardan mūsų visuomenės gerovės, vardan tautos garbės ir viso gero, ko mes trokštame bendromis suvienytomis pajegomis pasiekti — gesinkime aistras.

J. Ruškys

Lietuvi

Pasiskubink įgyniti portugalų kalbos kalbamokslį. Iš kitų knygų be jo neišmoksi kalbos, kas sako, kitaip-tas meluoja. Kalbamokslis gaunamas

Redakcijoj.

Kaip šuo ant uodegos laimę nunešė?

Iš Juozapo Murninko
nuotikių

Pečių, sakysim mūrinti, tai ne blynus kepti, čia negi Amerika. Pečius tai, jei isigilint, labai mandrus daiktas. Sakysim, kad ir kuris žmogus: gyvena, gyvena ir kvapo pritrūksta. Žiopt, žiopt, o kvapo kaip nėra, taip nėra. Tuoju pas felčerių arba pas daktarą koki bėga. Sako, gydyk, kvapo nebeturiu... O ką gydysi, jei tavo liuktai visai išgriuve, jei kaminas nebetraukia.

Reiškia: žmogus negerai buvo sumūrintas. Visai taip pat ir pečius. Neišriktuosi liukto, nenustatysi kaktos aukštumo, nepravesi kaip reikiant kamino — čiaudės visa šeimyna. Dūmas nė neman aukštini kilti. Reiškia, pro bent kokią skylę ir dūmas nelenda, čia negi Amerika.

— Sakysim, kokioj Australijoj arba Azijoj, kur puslaukiniai gyvena ir ziurkės grauzia, tai jiems kad ir jaujoj gyventi; o lietuviniškai nuo dūmų, aciu Dievui, jau atprato. Gričia bent kiek apsmilko — važinėk nors dvidešimt mėsiėdų — pačios negausi. Jokia merga neis.

— Aš, sako, tau ne kumpis, dad ečiau pas tave visą gyvenimėlį rūkintis. Nebe tie dabar laikai!

Tad mūrininko amatas pas mus yra visų gerbiamas ir mylimas amatas. Bet už tat turi laikytis. Jei tu mūrininkas — tai būk mūrininkas. Čia, brač, ne muzikantas — vien pirštais pečiaus nesutversi. Be galvos čia nė žingsnio!

Sakysim, kuris daktaras, arba felčeriūs — gydė žmogų ir nu-

BRAZILIJOS LIETUVIS

gydė. Jam nieko. Pinigus paėmė, ligonis — Dievo valia — nesugijo, reiškia taip skirta buvo, čia negi Amerika. Taip, sako, daktaru leistruose užrašyta. O mūrininkui pečius turi traukt, nors tu čia plyta graužk!

Cia jokiais leistrais neatsikalbėsi. Mūrininkas turi būti geras mūrininkas, o ne, — tai imk armoniką ir eik muzikantaut. O tapti geru mūrininku nelengvas daiktas.

Jei gerai išsigilinti, tai šiam amatui išmokti vieno žmogaus gyvenimo neužteuka. Sakysim, kodėl aš geras mūrininkas? Todėl, kad mano tėvas buvo geras mūrininkas, o tėvas vėl todėl, kad senelis buvo mūrininkas ir dar tumet, kai žmonės pavardėmis krikštijo, „Mūrininko“ pavardę jam davė. Taip ir pavadinome: „Jeronimas Mūrininkas“.

Bet už tai, kai jau šį amatą įkañdi, — tai sotus ir linksmas gyvenimas prasideda. Kartais tai sau patylomis ir pagalvoju, jog nėr pasaulį lengvesnio ir malonesnio darbo, kaip mūrininko. Dirbi savo darbą, žmonės patenkinti, tave pavaišina, užmoka. O kiek svieto praeini. Kiek užgirsti, kiek pamatai, kiek patsai pripotkū pergyveni... Kai prisimeni kartais, tai stačiai pats sau nebeneri tikėti. Kokio visokio svieto tenka pamatyti.

Nespėji vienur baigti, žiūr, — jau kurmanka laukia. Vaziuojam Juozapai! Taip sakant, svieto pamatyt ir save parodyt.

Ir vaziuoja Juozapas Mūrininkas iš vieno vienasėdžio į kitą, nuo gaspadoriaus pas naujakurį, nuo naujakurio pas gaspadorių. Štai, kad ir dabar. Zurba jau koks gaspadorius, o sutiko šitaip mane per Petrines miestely, eime, sako, Juozapai, pas Určiką pasišnekėt. Užeinam. Pusbuteliukas, silkė, — viskas, kaip reikia.

Gelbėk, sako, Juozapai.

Išsiskirstėm. Pastačiau trobą, o pečiaus nėr. Jau antras mėnuo ant trikojo verdamės. Pakentėčiau dar savaitę — kita, bet pati jauna, kelią triukšma. Sako, suėsi su šituo trikoju tu mano jaunąs dienas. Sako, pas motulę augau, visą gyvenimėlį trikojo nemačiau, o tu, sako, mučelninkai, mane jau penkta savaitę ant trikojo, „mūcijai“.

Taip, — saku, — sunku pas mus su moterimis. Nekantrios jos tokios čia. Ka ir darysi, saku, — čia negi Amerika. Jau reiks nuvaziuoti sulipdyt pečius, ar ką. Negi ardysi žmogui gy-

venima. Vaziuojam sakau, — ponas Zurba.

Tad ir vaziuojam. Jis toks patenkintas, tartum antrą kart po vestuvių.

Šneka, juokauja.

Ko nesizeniji, Juozapai? Klausia. — Toks tvirtas vyras, užirbi. Gautum mergą — linksmesnis būtų gyvenimas. Pas mus, — sako, šiemet Elena tarnauja. Mergiotė šmaikšti, vikri, sveika, darbininkė. Apsisuk, — sako, — Juozapai... O man net per širdį nuėjo. Tiek jau kartų ir pats apie tai galvoju, tiek kartų bandžiau, ir vis niekais nuėjo. — O kodėl gi, man ir labai neprošali būtų. Tik, sakau, nesiseka. Kiek kertų bandžiau susikurt šeimynišką laimę, tiek kartų šuo ant uodegos šitą laimę nuvešė. O paskutinį kartą tai tikrai gyvas šuo ant savo ločnos uodegos nusinešė laimę.

— Kaip gi taip, — klausia, kaip gi taip gyvas šuo?

Man net ausys ėmė kaist. Bet manau sau, kad pradėjau reikia ir baigt.

— Tai kad drovu ir žmogui sakyti. Nei šis, nei tas kartais su mumis atsitinka.

Prieš trejetą savaitių dirbau aš pas vieną naujakurį. Žmonės geri malonūs. Ir naujakurio šito sesuo, Elzbieta, toks gyvas pinigas. Sukas vis aplink. — Juozapai, gal šio, gal to. — Tai pusdienio pasiūlys, tai brolio tabokos pakis. Meilī mergiotėl! Ir žiūri nepiktai.

— Ot, sakau, — kad tokia pačia šitaip nušėrus. Ir pradedu aš šitaip vis kalbinti meliai; „Alzbut, — sakau, paduok man plytą... Alzbut, pakabink molio ant kelnės“.

Ji vis linksma, juokauja. Bet kaip pradėt kalbėti apie reikalą — nežinau. O moteris nekantrios, žiūriū — kita dieną mano Alzbutė jau šaltesnė. Po piet visai į lauką išėjo. Reiškia, apie reikalą nekalba kavalierius, tai ko čia jai ir stypčiot aplink, čia negi Amerika.

Ne, manau sau, reikia pradėt puolimą. Prievakariu nueinu pas Gurgę (moteris slaptai degtinę pardavinėjanti), nueinu, sakau, duok kvortinę, o ji man tris pusbuteliukus ir pakisa paskvernėn.

Na, manau sau, dabar pradėsiu.

Vakara prie vakarienės atkišom. Naujakuris, žmogus meilus, sako be reikalo iškačiai, — aš užmokėsiu.

— Ne, — sakau, čia svarbus gyvenimo reikalas. Jeigu, sakau,

kur nors Azijoje arba Australijoje, tai tenai ir be lašo žmonės reikalus apkalba, bet lietuviškoj žemėj, ačiū Dievui, tie laikai jau praėjo. Reikalas svarbus ir, sakau, noriu, kad pas mane šeimyna būtų. O tavo sesuo Alzbieta, kaip tik aukšto pašaukimo ponele.

Vos tik šitaip pasakiau, kai suprunkš Alzbieta, paraudo, ir kaip kulka iš grinėčios!

— Mat, patiko stirmai, — sako juokdamasis naujakurys. — Ką gi, pakalbėk su ja, aš nieko prieš neturiu. Žmogus, sako, negi gali visa amžių vienas gyvent, čia ne Amerika.

Cia mes dar po keletą gurdėnių išmetėm. Reikalas visai gerai atrodė. Sugrižo ir Elzbieta, tik skarelę labiau ant akių užitraukus.

— Meistrui, — sako, — pataisiau vazarnioj ant šieno, kartu su pusberniais, — A a, — juokias brolis, — arčiau prie savęs. Tik žiūrėk, nenugriūk pati nuo vazaunes..

Alzbieta vėl išbėgo. Mes dar padarėm, taip sakant, užbaigą ir išėjom į guolius.

Kojos silpnos, bet dūšioj muzika groja. Einu į vazaunę ir noris visą svieta apkabinti. Šuo toks Tironas šoko: vos neapvertė mane ir jis tartum džiaugės drauge su manim.

Na, manau sau, dabar tai tikrai nebeleisiu savo Alzbutės. Nenusitaies parvirtau ant šieno, kitame kampe girdėt pusbernis šamatinasi šiene, o viršui, ant lubu, tyliai, tyliai kvėpuoja mano Alzbutė. Guliu taip ir manau: patamsy geriau susikalbėt, kai raudonuoji nematyti; kaip tik pusbernis užmigs, tuojau lipu į viršų ir prašau rankos! Taip po truputį, po truputį išleidžiau galvoti, lyg dūmas akis apraukė, lyg mėnesiena. Ir šienas taip gardžiai kvepia. Staiga paukščiškazkas man į lūpas.

— Viešpatie, manau sau. Tai ji. Pašokau iš miego, ar nesapnuoju. Galvoje ūžia. Lūpos šlapios. Tiesiu ranką. Taip, ji čia mano Alzbutė. Man galva apelsuko. Apkabinau. Glaudžiu prie savęs, o ji vis spiriasi rankoms. Mergaitės drovumas, manau sau.

— Alzbut, Alzbut, balandėlį sakau.

O ji veržias iš rankų, visa baigia ištrūkti. Aš dar prikaltėnėju jai, o ji kaip šoks tolyn.

Nutvėriau už kaž ko, panašaus uodega, ir neleidžiu.

Kaip sustaugė čia šunies balsas, kaip griebis dantimis už rankas,

BRAZILIJOS LIETUVIS

kos. Staiga girdžiu ir pusbernis nesavu kalsu pasieny kvatoja ir ant lubų mano Alžbutė net dūks-ta nuo juoko.

— Tai turbūt, šis Tironas ša-le jūs buvo atsigules? — paklau-sė kvatodamas ponas Zurba.

— Taip, tai jis mano laimę ant uodegos ir nunešė!

Iš „Mūsų Rytojaus“

Gerb. Skaitytojai

Po ilgu dviejų savaitių sun-kaus kentėjimo kalėjime, šiandien vėl galiu laisvai įgerbiamuosius „Brazil. Lietuvio“ skaitytojus tar-ti savo žodį. Tamsių sumetimų gaivalai, kurių didžiausius rūpe-nis tai peklėškų iniršimų ardyti „Aušros“ pradėtąjį grynai kultū-rinį-ekonominį Brazilijos lietuvių kolonijos naudai darbą, be jo-kios kaltės, jų pačių biau-riausiai melagingu rastišku įskun-dimu, dargi advokato pagalba buvau iduotas policijai ir iki vi-są dalyką ši išaiškino prisėjo ke-či kalėjime. Nors sunku buvo bet kenčiau linksmas, nes žino-jau, kad kenčiu nekaltai ir kad visų padorių lietuvių sielos ken-čia kart su manimi. Mano vado-vaujamas kultūriniai ekonomis „Aušros“ organiz. darbas, taip-gi ne iširo ko mano „geradėjai“ mane iduodami visa siela troško. Paėmus mane, į mano vietą sto-jo ne vienas bet dešimtis ir visa buvo varoma sena tvarka pirmyn, — net „Brazilijos Lietuvis“ taip ilgai stovėjęs išėjo kaip tik tuo būdu kada aš sėdėjau kalėjime. Šis reiškinys ir gausingi parašai mano paliuosavimui, dar karta parodė mūsų organizacijos svei-kumą ir stiprumą. Jei tie niek-šai, kuriu pavardes kiekvienas São Paulo lietuvis žino, savo dar-bais ir žemina gerą mūsų tautie-čių vardą ir nori mus išsklaidy-ti, sudruminti mūsų ramų gyve-nimą, kad paskui jame galėtų žuvis gaudyti, tai mes dar nepri-valome nusigasti. Mūsų organi-zacija padori, veikianti viešai ir valstybiniais pagrindais, tad jų kandžiojimas joms nieko nepa-kenks. Mes į juos neprivalome kreipti dėmes, bet šie kilių kul-tūriniai ekonomini darba turime tokiu atsidėjimu ir padorumu va-ryti toly kaip ir iki šioliai. Mū-šų uždavinys turi būti nešmeiž-tas, ne melagingi skundai, ne kerštas bet darbas, bendras dar-bas kultūrinei bei ekonominei lie-tuvių kolonijos gerovei ir darbas toks, kad svetimi učiai negalėtų mums nieko blogo paimsti. Jei

mes būsime padorūs, teisingi, tei-sėti ir solidarūs, tada mus jokia pragaro galybė neįveiks, jokie į-skundimai mūsų nesuteps ir ne-išgriaus. Tad iš naujo stodamas į seuają savo vietą, kviečiu visus gerb. „Aušros“ narius ir šiaip pa-dorius piliečius spjėstis į vienybę ir visiems, bendrai dirbti naudin-ga mūsų kolonijai ir bendrai naujos mūsų tėvynės labai kul-tūriniai ekonomini darba.

Už pastangas padėtas mano paliuosavimui, visiems kurie jas dėjo — tariau kuosirdingiausi ačiū. O tiems nickšams, kurie buvo pasirengę mane nekaltai prazu-dyti, ši jų judošiška darba pa-lieku jų sąžinei. Aš per daug laikau niekšlškoms tokias prie-mones kokias jie vartojo, kad jų imčiausi jiems atsikeršinti. Jų pačių sąžinė ir visuomenės opi-nija tegul bus jų teisėju.

Su igiliai draugiška pagarba bei dėkingumu, **J. Stankaitis** „Aušros“ C. V. pirm. ir „Braz. Lietuvio Redaktorius.

Iš Brazilijos lietuvių gyve-nimo

S. Paulo

Brazilijos lietuviai juda. Eko-nominė bei kultūrinė organizaci-ja „Aušra“ savo darba paskirs-čius sekcijomis sparčiai ji visais frontais varo pirmyn: Meno sek-cija, kuri turi sukūrusi visą vie-tos aktinę jaunimą ruošia spek-taklius. Vienas toks spektaklis turėjo įvykti 24 d. rugsėjo š. m. Jame turėjo būti vaidinama be-galo išpudinga ir puiki iš lietu-vių gyvenimo drama „Baltakė“, bet suėmus „Aušros“ pirmininka vakaro paruošimas kiek susitruk-dė ir atidėtas kitam šeštadieniui t. y. 1 d. spalio š. m. Geistina būtų, kad šią puikią meno pra-mogą neapleistų nė vienas lietu-vis. Be to, Meno sekcija kari su kultūros sekcija sekantiems metams ruošia S. Paulo m. dide-lę lietuvių Santos meno parodą. Kultūros sekcija ruošė suaugu-siems portugalų kalbos kursus, bet pirmininka suėmus — jie pa-kriko. Ekonominė sekcija ruošia bedarbių bei ligoje pašalpos kasų projektą ir galima tikėtis, kad netrukus toks projektas bus patiektas visuotin. susirinkimui svarstyti. Ji gi priėmus, bedar-biai ir ligoniai gaus pašalpos iš savo kasų. Darbo biuras neati-darytas dėl neužsiregistravimo bedarbių. Kitos sekcijos bei įs-taigos ir savo darba sparčiai va-ro pirmyn, tik bėda daug su na-

riais kurie ne visi supranta ben-dro darbo naudingumą ir orga-nizacijos reikšmę.

„Aušra“ yra nutarusi S. Pau-lo mieste ir savo namą statyti. Proekte įmatyta toks namas, ku-ris turėtų didelę puikią salę va-karams bei susirinkimams, vieš-butį atvykstantiems emigrantams valgyklą, tris mokyklas, banką, redakcijai bei spaustuvei butą ir kitas reikalingas imoncs. Namas gali kainuoti į 400,000 milrėisų. Tai sumai surinkti nutartą išleis-ti Brazilijoje, Amerikoje ir Lietuvoje numo fondo lapeliai. Lapeliai ms platinti Amerikoje išrinkta į ten vykti „Aušros“ pirm. Stankaitis ir J. Virbickas. „Aušros“ prie-šams, kurie ją norėtų matyti komunistų ar iš Lietuvos pasprūku-sių klerikalėlių politinės hegemonijos organizacija pradėjo tiesiai iš kailio nertis, nes žino, kad „Aušrai“ išigijus save namą, jo nieks nesugriaus ir ji prie savęs sutrauks visus padoriuosius apo-litinius vietos lietuvius. Todėlei jie žūt būt nutarė ši sumanyma išardyti. Jie iš anksto viur škel-bė, kad Stankaitis į Amerika ne-nuvažiuos ir kad „Aušra“ turi išiti. Negalėdami kitaip savo biaučius plenus įvykinti, sumanė Stankaitį iduoti policijai, prama-nydami jį komunistu, didžiausiu Brazilijos priešu ir kitokiu. T ki biaučių pranešimą pasirašė išvis 12 asmenų (du atsiskė) ir įei-kė su pasamdyto advokato pa-galba policijai, prašydami St n-kaitį kaip toki iš Brazilijos iš-vesti į Lietuvą, tikėdamiesi, kad Valdžia tai padarys ir Stankai-čiui nėsant visą iširs. Bet apsi-riko. Ji suėmus atsirado jo tin-kami pavaduotojai ir darbas ėjo kaip ir ėjes pirmyn. Pagali s, policija visa dalyka ištyrus p-leido ir Stankaitį. Dabar tie „pri-teliai“ vėl iš kailio neriasi, gri-ima iš jų tikėtis naujų šunybių nes žmonis kuriems tolyma arty-mo mcilė teisingumas bei pad-rumas, bet „Aušra“ to nepais. Atsibos pagaliis ir jiems kai tiem Krylovo šuniukam.

Iš to matosi, kad S. Paulo m. lietuvių gyvenimas anaipol nėra toks sandarmingas kaip istieų turėtų būti. Čia vieni dirba o kiti ardo... Bet... tikimės, kad vie-ną kartą drumbulai nugrims į dugną ir mūsų gyvenimo padan-gėje vėl sušvis rami naudingo darbo saulelė. [Pinigas

S K A I T Y K
ir platink „BRAZ. LIETUVI“

BRAZILIJOS LIETUVIS

Atsišaukimas į jaunimą

Pie „Aušros“ retkia meno sekcija, kuri turi sekancius skyrius: dramos, baletu, muzikos, choro ir kitu. Taip, kad kiekvienas jaunuolis gali pasirinkti mėgiama sau skyrių ir į jį įstoti. Ten jis ras savo jaunai sielai daug malonumo ir jaunai dvastai meniško peno ir moralės paramos ir puikiausiai galės praleisti liuoslaikio valandas, tuo pasiluosodamas iš nelaimtos „prigos“ vergijos ir kitu nekultūriškų pramogų.

Todel spieskimės visi aplink „Aušros“ meno sekcija ir padave viens kitam draugiška ranka dirbkime kultūros darba, kuris daug malonumo suteiks, prablaivins mūsų jausmus ir siela ir kitiems mūsų tautiečiams mūsų darbai malonumo suteiks.

1 d. Spalių jau vaidina viena drama lietuvių vakarėly. Sekančiam po to vakarui jau pasirodys scenoj ir baletas, toliau choras ir tt. Ir manoma, kad scenos skyrius tiek išsivystys, kad galės rengti vakarus kas dvi savaitės. Tuo tarpu scenos darba trukdo stoka veikalų. Jaunime, kas turite scenos veikalų atsivežę iš Lietuvos širdingai prašomi paskolinti, už ką būsime labai dėkingi, o gavę iš Lietuvos užsakytus veikalus, paskolintus tuojaus gražinsime.

Jaunime, visi prie kilnaus, mūsų sielos gaivinancio darbo! Visi prie lietuviško meno ir lietuvių vardo pakėlimo! Visi į meno sekcija.

J. Sablevičius
Meno sekcijos vadovas
Rua Caninde 142 Nr.

IVAIRENYBĖS

Bulvių amžius Europoje

Jau 1913 metais, gruodžio mėnesi, Europa „šventė“ retas sukaktuves: 460 metų sukaktuves atsiradimo Europos sausžemyje bulvių.

Pirmą kartą apie tą daržovę minima 1413 metais Ispanijoje išspausdintoje knygoje. Joje rašoma, kad Peru gyventojai augina panašų į „pamidorus“ žemės vaisių.

1513 metais bulvės pirmą kartą pasirodė Europoje — Prancūzijoje, — bet dar ilgus metus laikomos retenybe; valgyti bulvės galėjo sau leisti tikrai karaliai.

Paskui, kai bulvės pasidarė prieinamesnės, žmonės ilgai negalėjo prie jų priprasti.

Tiktai antroje 18-to amžiaus

pusėje kaimiečiams ekonomininkams, supratusiems tos daržovės naudingumą, pavyko nugalėti kaimiečių prietaringas nusistatymas prieš bulves.

Dideli sugebėjima tame darbe parodė garsus prancūzų vaitininkas Parmantje, kuris gudrybės keliu pripratino kaimiečius vartoti bulves.

Jis apšodino bulvėmis didžiulius laukus ir pastatė juose stulpus su parašu, kad nusikalte brangaus vaisiaus vogimu bus sunkiai baudžiami.

Ir štai, ko nebuvo galima pasiekti geru patarimu, buvo pasiekta gudrybe: kaimiečiai labai ėmė bulves vogti. Greitai jie pažino skonį ir ėmė pirkti daržoves nuo Parmantie. O šis tiktai to ir telaukė.

Tarppasaulinio susisieki-
mo galimumas

Žmogaus vaizduotė neperseniai pradėjo ieškoti būdų susisieki-
mui su kitais pasauliais. Pradžioje tie būdai buvo vien pasakų padarinys. Vėliau susidomėjo tuo reikalu ir mokslas.

Pereitu metu gale įvykęs technikų fizikų, chemikų ir astronomų kongresas, kurio dalyviai itinanciškai pamatuodami savo irodymus skaičiais, nurodė galimumą susisiekti su mėnuliu.

Esant galimumui vienbalsiai nutarta padaryti ir mėginima. Paaikėjo, kad tam tikslui patrankos šoviny netinka, nes jis išgeriausios patrankos paleistas lekia tik 1 ir puse kilometro ir sekunda, o reikalinga 12 kilometrų greitumas ir sekunda. Todel nusistatyta pasinaudoti amerikiečio Godaro pasiūlymu paleisti į mėnulį tam tikrą raketą. Ji turės su savim nešti visa reikalinga medžiaga. Periodiški sproginiai apatiniam raketos gale varys ją reikiamu greitumu. Raketa bus užtaisyta baises jėgos Srogstamajame medžiaga, žvangančiomis dujomis vadinama. Sprogstamoji medžiaga bus patalpinta induose, kurie įvykus sproginiai atsipalaiduos nuo raketos tno būdu ją nuolatos palengvinant, o varomoji jėga nē kiek nemažės. Tikimasi, kad raketa lēks 12 kilom. greitumu ir sekunda. Per keles minutes ji išeis ir žemę supancios oro srities, o po keliu valandų paliks iš žemės traukimo rybas. Tuomet ji lēks sulig tais dėsniais, kuriais juda žvaigždės beorinėj tuštumoje, bet tam tikras vairs pakreips raketą norima kryptimi ir po dviejų dienų ra-

kieta leis į žemės palydovo mėnulio sritį ir apsukus jį elipso pavidalo ratu vėl grįš žemėn.

Rakietos trns automatiška kino aparata, kuris numatytu laiku ir-gi veiks. Jei mėginimas pasiseks, tai nētik bus išsprestas tarppasaulinio susisiekiemo klausimas, bet žmogus galēs pamatyti nufotografuotas tas mėnulio paviršiaus vietas, kurių jis niekad nēra matēs.

Tokios raketos padirbimas yra brangus. Tatai numato ir kongreso dalyviai. Delto tuo tarpu nusistatyta panasią raketą, tik daug mažesnę paleisti iš Vienos į Naujorką. Jei mėginimas neapvils raketos išradėju apskaičiavimo, tai po to panasi raketa busianti paleita į mėnulį. Ar galima būtų panasią raketą žmonėms keliuti? Svarstyta ir šis klausimas ir pripazinta galimu, tik reikia sudaryti tam tikras sąlygas ir aplinkybes.

Iš Vienos į Naujorką paleista raketa elipso linija apibrēs puse pasauli ir turēs nukristi iš anksto nmmatytoj vietoj. Kelionē užtruks vis tik daugiau valandos.

Tr.

Gerb. Tautiečių domesiu

Sarysų su naujos tvarkos įvedimu leidimams del vakarų rengimo gauti, „Aušros“ vakaraspektaklis įvyks 1927 m. spalių mėn. 1 dieną 7 val. 30 m. vakaro, Rua Conto de Magalhoes 40.

Drauge pakartotinai pranešame, kad įeinant į salę kvietimai dalinami nepus. Todel raginame gerb. „Aušros“ narius ir svečius, norinčius vakarėly būti, pasirūpinti kvietimus gauti iš anksto šiose vietose: „Aušros“ būstinėj Rua Visconde da Lagūna 1 Nr., Avenida Celso Garcia 177 Nr. pas Rūškį, Rua Pratas 70 Nr. pas Justina Kiūra, Rua Caninde 29 Nr. pas Viltrakį, Rua dos Italianos 251 Nr. pas Katinaitę, Rua Dias Leme 54 Nr. pas P. Sinkevičių, Rua Caninde 31 Nr. pas Z. Jankauskaitę, Rua Canindē 142 Nr. pas Sablevičių ir Largo da Liberdade 29 Nr. pas Degutį.

„Aušros“ meno sekcija.

Brazilijos Lietuvis
SPAUSTUVĖ
priima visokius spaudos darbus

KNYGOŠ RĀSTĀI

Išėjo iš spaudos „Praktiškas portugalų kalbos vadovėlis“. Parašė J. Štankaitis. Išleido spaustuvė Lithuania S. Paulo. Kaina 5 milr.

Tai nedidelio formato knygelė turinti 96 puslapius teksto. Parašyta tikrai vykusiai. Visos kalbos mokymosi pamokos, uždaviniai ir žodžiai gerai sugrupuoti. Mokymosi metodas visiems prieinamas ir praktiškas. Šis pirmasis lietuviškas leidinys lietuviams labai reikalingas ir naudingas. Redakcija gavo žinių, kad neužilgo pradės spausdinti lietuviškai—portugališka žodyna, kuris taip pat leidėju siūloma pirkti kalbos mokymosi, bet iš žodyno

vieno be kalbamokslio nieko neišmoksi. Be to kaip matosi iš dalinamo lapelio jis nevykusiai parasytas, tad jį pirkti nepatarčiau.

K KAIRIO

Odininių išdirbinių fabrikai: auleliu, gedrų, valizų didelių ir mažų, čemodanų, sakvojažų, ridiktuolių, futbolui mankščių, portfelių ir kitų.

Kainos trečdaliu pigiau, negu kitur. Išdirbiniai aukštos rūšies, tvirtai, sąžiningai padirbti. Ieškoma nuolatinių agentūrų sulig kontraktų. Su užsakymais kreiptis Avenida Gorolhes|Villa Agosta 38 Nr. S. PAULO

SKEĖBIMAS

Portugalų kalbos vadovėlis jau išėjo. Kaina 5 milreisai. S. Paulo gaunamas „Aušros“ būstinėj ir pas platintojus. Provincijon siunčiamas paštu kas užsisako ir prisiunčia pinigų. Užsakymo laiškus siūsti tokiu adresu:

„Aušra“ Vadovėlis
SAŖ PAULO (Mooca)

Rua Visconde de Lugana
1 Nr.

JOSĖSGULYOS

Manufaktūros krautuve.

Parsiduoda pigiau negu kur kitur visokios medžiagos visokių rūšių drapanoms. Galima pirkti ir kilogramais. Nuolatiniams pirkėjams nuolaida.

Sąžiningas ir malonus patarnavimas. Taip pat galima gauti to paties krautuvėj siuvamųjų mašinų „SINGER“ kompanijos išsimokėjimui.

Adresas: Avenida Paes de Barros 11. (Mooca).
Nori patogumų? Apsigyvenk nusipirkęs žemės sklypa priemiesty, „Alto da Lapa“ Bonda, šviesa, vanduo ir kiti patogumai; derlinga žemė, gražūs vaizdai. Žemės savininkas:

COMPANHIA ZUMOBILIADA PAULISTA

Kainos: nuo 16 iki 30 milr. už kv. metrą. Išmokėjimas per 84 mėnesius, rankpinigiai nuo 120 iki 250 milreisu.

Smulkios žinios ir apžiūrėjimas vietoj „Aušros“ būstinėj. Rua Visconde de Lugana N.1

Elegantiškai ir pigiai apsirėdysi, jei pirksi arba užsisakysi drabužius.

Casa Oriente

SALIM SEKAF

Didelis pasirinkimas, vyriskų apatinių rūbų ir visokių baltinių, vietos ir užsienio išdirbimo.

Užsakymai pildomi i 24 valandas.
Rua General Carneiro Nr. 45
(prie Largo Thesuro).

KIEKYIENAS SUSIPRA
tes žmogus - tautietis palaiko savąją spaudą.

NEUZMIRSK DALYVAUTI „AUSROS“ YAKARELY

Žemės sklypus nusipirkti geriausioj vietoj ir patogiausiomis sąlygomis nuo 40 iki 60 mėn. išsimokėjimui nuo 4 iki 14 milr. Už kv. metrą: Chacara Be'emzinko, Villa Paulina, Chacara Mafalda Villa Paranaqua.

Companhia Bei & Sarti

Largo Thesuro 5 Nr., salė 5. Telef. centr. 651.
Smulkios žinios „Aušros“ būstinėj
Rua Visconde de Lugana 1 Nr.

Baldus, apmušalus bei patiesalus
išigyti išmokėtina, pigiomis kainomis tik prekyboj

Casa Emili

Rua Santa Epiligenia Nr. 56.
Užeik, pasiteirauk, o išitiksi, kad pas mus pigiausios kainos ir geros prekės.

NORI PATOGUMU?

Apsigyvenk nusipirkęs žemės sklypa priemiesty „ALTODA LAPA“. Bonda, šviesa, vanduo ir kiti patogumai; derlinga žemė, gražūs vaizdai. Žemės savininkas:

COMPANHIA IMMOBILIADA PAULISTA.

Kainos: nuo 16 iki 30 milr. už kv. metrą. Išmokėjimas per 84 mėnesius, rankpinigiai nuo 120 iki 250 milreisu. Smulkios žinios ir apžiūrėjimas vietoj „AUSROS“ būstinėj, Rua Visconde de Lugana 1 Nr.

PIGU, TVIRTAS DARBAS IR MEDŽIAGA!

Vyriški rūbai, baltiniai, medžiagos ir visa, kas reikalinga apsirėdymui. Priimama užsakymai ir skubiai pildoma. Parduodama stambmenomis ir smulkmenomis:

CASOYANA (sav. Bichara Saddi)
Rua General Carneiro 67 Nr., S. Paulo.

Pigu, tvirtas drbas ir medžiaga!

Vyriški rūbai, baltiniai, medžiagos ir visa, kas reikalinga apsirėdymui. Priimama užsakymai ir skubiai pildoma. Parduodame stambmenomis ir smulkmenomis:

CASA GOYANA (sav. Bichara Sadi).
Rua General Carneiro 67 Nr. S. PAULO